

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 10. februára 2009*

Vo veci C-110/05,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 4. marca 2005,

Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: D. Recchia a F. Amato, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Talianskej republike, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci M. Fiorilli, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts a T. von Danwitz, sudcovia A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, A. Borg Barthet, J. Malenovský, U. Löhmus (spravodajca), A. Arabadjiev a C. Toader,

generálny advokát: P. Léger, neskôr Y. Bot,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka, neskôr M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. októbra 2006,

so zreteľom na uznesenie o opätovnom otvorení ústnej časti konania zo 7. marca 2007 a po pojednávaní z 22. mája 2007,

so zreteľom na písomné a ústne pripomienky, ktoré predložili:

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: D. Recchia a F. Amato, splnomocnení zástupcovia,

- Talianska republika, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci M. Fiorilli, avvocato dello Stato,

- Česká republika, v zastúpení: T. Boček, splnomocnený zástupca,

- Dánske kráľovstvo, v zastúpení: J. Bering Liisberg, splnomocnený zástupca,

- Spolková republika Nemecko, v zastúpení: M. Lumma, splnomocnený zástupca,

- Helénska republika, v zastúpení: N. Dafniou, splnomocnená zástupkyňa,

- Francúzska republika, v zastúpení: G. de Bergues a R. Loosli, splnomocnení zástupcovia,

- Cyperská republika, v zastúpení: K. Lykourgos a A. Pantazi-Lamprou, splnomocnení zástupcovia,

- Holandské kráľovstvo, v zastúpení: H. G. Sevenster a C. ten Dam, splnomocnené zástupkyne,

- Švédске kráľovstvo, v zastúpení: A. Kruse, splnomocnený zástupca,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. júla 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor konštatoval, že Talianska republika si tým, že zakázala ťahať prípojné vozidlo mopedom, motocyklom, trojkolkou a štvorkolkou („*motoveicoli*“, ďalej len „*motorky*“), nespĺnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 28 ES.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

- ² Smernica Rady 92/61/EHS z 30. júna 1992 o typovom schválení dvojkoľosových alebo trojkolesových motorových vozidiel [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 225, s. 72) zavádza

jednotné definície, ako aj postup typového schvaľovania a homologizácie Spoločenstva pre určité druhy vozidiel, na ktoré sa táto smernica vzťahuje. Jej článok 1 ods. 1 a 2 znie takto:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na všetky motorové dvojkolesové alebo trojkolesové vozidlá, zdvojené alebo nezdojené, určené pre cestnú premávku, ako aj na ich súčiastky a technické zariadenia.

...

2. Vozidlá uvedené v odseku 1 sa delia na:

- mopedy, ktorými sa rozumejú dvojkolesové alebo trojkolesové vozidlá, ktorých zdvihový objem motoru nepresahuje 50 kubických centimetrov v prípade motora s vnútorným spaľovaním, s maximálnou konštrukčnou rýchlosťou 45 kilometrov za hodinu,

- motocykle, ktorými sa rozumejú dvojkolesové vozidlá so sajdkou alebo bez nej, ktorých zdvihový objem motoru presahuje 50 kubických centimetrov v prípade

motora s vnútorným spaľovaním, s maximálnou konštrukčnou rýchlosťou presahujúcou 45 kilometrov za hodinu,

— trojkolky, ktorými sa rozumejú trojkolesové vozidlá so symetrickým uložením kolies, ktorých zdvihový objem motoru presahuje 50 kubických centimetrov v prípade motora s vnútorným spaľovaním, s maximálnou konštrukčnou rýchlosťou presahujúcou 45 kilometrov za hodinu.“

3 Z odseku 3 toho istého článku 1 vyplýva, že smernica 92/61 sa uplatňuje aj na motorové štvorkolesové vozidlá, ktorými sa rozumejú „štvorkolky“, ktoré sa v závislosti od ich technických vlastností považujú za mopedy alebo trojkolky.

4 Smernica Rady č. 93/93/EHS z 29. októbra 1993 o hmotnostiach a rozmeroch dvoj- a trojkolesových motorových vozidiel (Ú. v. L 311, s. 76; Mim. vyd. 07/002, s. 194), ktorej účelom je harmonizovať záväzné technické požiadavky, aby sa umožnilo zavedenie postupov typového schvaľovania a homologizácie, ktoré je cieľom smernice 92/61, vo svojom šiestom odôvodnení uvádza:

„Keďže ustanovenia tejto smernice by nemali zaväzovať tie členské štáty, ktoré neumožňujú dvojkolesovým motorovým vozidlám na svojom území ťahať prípojné vozidlo k tomu, aby zmenili a doplnili svoje pravidlá“.

- 5 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/24/ES zo 17. júna 1997 o niektorých komponentoch a charakteristikách dvoj- alebo trojkolesových motorových vozidiel (Ú. v. L 226, s. 1; Mim. vyd. 07/003, s. 34) má za cieľ podrobnejšie harmonizovať určité technické požiadavky na uvedené vozidlá, medzi ktorými sa nachádzajú spojovacie zariadenia a prídavné zariadenia. Dvanásť odôvodnenie tejto smernice spresňuje:

„Keďže... ciele požiadaviek tejto smernice by nemali zaväzovať tie členské štáty, ktoré nedovoľujú dvoj- alebo trojkolesovým motorovým vozidlám na svojom území ťahať príves, aby zmenili a doplnili svoje pravidlá.“

Vnútroštátna právna úprava

- 6 V Taliansku definuje legislatívny dekrét č. 285 z 30. apríla 1992 (riadna príloha GURI č. 114 z 18. mája 1992, ďalej len „zákon o cestnej premávke“) vo svojom článku 53 motocykle ako akékoľvek dvojkoľesové, trojkolesové alebo štvorkolesové motorové vozidlá. Štvorkolesovými vozidlami sú vozidlá, ktoré sa nazývajú „motorové štvorkolky“.
- 7 Podľa článku 54 zákona o cestnej premávke sa za automobily („autoveicoli“) považujú motorové vozidlá s najmenej štyrmi kolesami, s výnimkou vozidiel definovaných v článku 53 tohto zákona.
- 8 Podľa článku 56 zákona o cestnej premávke výlučne automobily, trolejbusy (nekoľajové motorové vozidlá poháňané elektrickým motorom napájaným prúdom privádzaným

z trolejového vedenia) a traktory (trojkolesové vozidlá určené a na ťahanie návesov) môžu ťahať prípojné vozidlo.

Konanie pred podaním žaloby

- 9 Komisia v nadväznosti na podanie sťažnosti jednotlivcom proti Talianskej republike a po svojom neformálnom vyšetrovaní zaslala 3. apríla 2003 tomuto členskému štátu výzvu, v ktorej tvrdila, že zákaz ťahať motocyklom prípojné vozidlo predstavuje nesplnenie povinnosti podľa článku 28 ES.

- 10 V liste z 13. júna 2003 Talianska republika Komisii odpovedala, že sa zaviazala vykonať potrebné zmeny a doplnenia vnútroštátnej právnej úpravy a odstrániť prekážku dovozu, na ktorú sa poukazovalo v uvedenej výzve.

- 11 Keďže Komisia nedostala žiadne oznámenie o prijatí uvedených zmien a doplnení, 19. decembra 2003 zaslala Talianskej republike odôvodnené stanovisko, ktorým ju vyzvala, aby v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto stanoviska predložila svoje pripomienky.

- 12 Keďže uvedené odôvodnené stanovisko zostalo bez odpovede, Komisia sa rozhodla podať túto žalobu.

Konanie pred Súdny dvorom

- 13 Rozhodnutím z 11. júla 2006 Súdny dvor pridelil vec tretej komore. Keďže žiadny z účastníkov konania nežiadal o vypočutie svojich ústnych pripomienok, Súdny dvor rozhodol, že vo veci rozhodne bez pojednávania. Generálny advokát Léger predniesol svoje návrhy na pojednávaní 5. októbra 2006, v nadväznosti na čo sa ústna časť konania uzavrela.
- 14 Podľa článku 44 ods. 4 rokovacieho poriadku tretia komora 9. novembra 2006 rozhodla o postúpení veci Súdnemu dvoru, aby ju pridelil širšiemu rozhodovaciemu zloženiu.
- 15 Uznesením zo 7. marca 2007 Súdny dvor rozhodol o opätovnom otvorení ústneho konania a o uskutočnení pojednávania. Účastníci konania, a podľa článku 24 druhého odseku Štatútu Súdného dvora tiež členské štáty iné ako Talianska republika, boli vyzvaní, aby odpovedali na otázku, v akom rozsahu a za akých okolností sa majú ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy, ktoré neupravujú vlastnosti tovaru, ale jeho používanie, a ktoré sa uplatňujú bez rozdielu na domáce a dovezené výrobky, považovať za opatrenia s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu v zmysle článku 28 ES.

O žalobe

Pripomienky predložené k otázke Súdneho dvora

- 16 Účastníci konania, ako aj Česká republika, Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Francúzska republika, Cyperská republika, Holandské kráľovstvo a Švédske kráľovstvo predložili Súdnemu dvoru k tejto otázke písomné alebo ústne pripomienky.
- 17 Podľa Komisie je možné vymedziť dve kategórie právnych úprav upravujúcich použitie výrobku, konkrétne jednak tie, ktoré podmieňujú použitie tohto výrobku dodržaním určitých osobitných podmienok alebo toto použitie priestorovo alebo časovo obmedzujú, a jednak tie, ktoré upravujú absolútny alebo kvázi absolútny zákaz použitia uvedeného výrobku.
- 18 Komisia navrhuje na prvú kategóriu právnych úprav uplatniť kritériá uvedené v bode 5 rozsudku z 11. júla 1974, Dassonville (8/74, Zb. s. 837), a v jednotlivých prípadoch uskutočniť osobitné preskúmanie. Čo sa týka druhej kategórie právnych úprav, pokiaľ ukladajú absolútny zákaz použitia určitého výrobku alebo zákaz, ktorý umožňuje len jeho okrajové a výnimočné použitie, už na základe svojej definície predstavujú opatrenia s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu v zmysle článku 28 ES. Komisia sa domnieva, že nie je ani vhodné, ani nevyhnutné rozšíriť kritériá vymenované v bodoch 16 a 17 rozsudku z 24. novembra 1993, Keck a Mithouard (C-267/91 a C-268/91, Zb. s. I-6097), na spôsoby použitia určitého výrobku a vytvoriť tak ďalšiu kategóriu opatrení, ktoré nepatria do pôsobnosti článku 28 ES.

- 19 Talianska republika tvrdí, že spôsob použitia výrobku patrí do pôsobnosti článku 28 ES len vtedy, ak zakazuje všetky jeho použitia alebo jeho použitie ako také v prípade výrobku s jedným možným použitím. Naopak, ak existuje určitý priestor na posúdenie možností použitia tohto výrobku, takýto prípad už nepatrí do pôsobnosti článku 28 ES.
- 20 Česká republika tvrdí, že nie je vhodné uskutočňovať takéto prísne rozlišovanie medzi rôznymi kategóriami opatrení a uplatňovať rôzne právne kritériá v závislosti od kategórie týchto opatrení, pretože zavedenie akejkoľvek novej kategórie opatrení so sebou nevyhnutne nesie ťažkosti súvisiace s jej vymedzením.
- 21 Tento členský štát po vzore Komisie zdôrazňuje, že kritériá vymedzené rozsudkom Keck a Mithouard, už citovaným, týkajúce sa spôsobov predaja výrobkov, by sa nemali rozširovať na ustanovenia týkajúce sa použitia výrobkov jednak z dôvodu, že ich uplatnenie nebolo v judikatúre Súdneho dvora bez problémov a jednak preto, že v skutočnosti neboli nevyhnutné. Ustanovenia, ktoré boli vyhlásené za ustanovenia upravujúce spôsoby predaja, mohli totiž vnútroštátne orgány chrániť aj v prípade neexistencie kritérií stanovených uvedeným rozsudkom.
- 22 Dánske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Helénska republika, Francúzska republika, Cyperská republika a Švédske kráľovstvo sa naopak domnievajú, že kritériá vymedzené judikatúrou vyplývajúcou z rozsudku Keck a Mithouard, už citovaného, by sa mali analogicky uplatniť na vnútroštátne ustanovenie, ktoré obmedzuje alebo zakazuje určité spôsoby použitia určitého výrobku. Navrhujú teda, aby sa zastával názor, že vnútroštátne ustanovenie nespadá do pôsobnosti článku 28 ES vtedy, ak sa neviaže na výrobok, uplatňuje sa na všetky dotknuté hospodárske subjekty vykonávajúce svoju činnosť na vnútroštátnom území a dotýka sa rovnako tak z právneho, ako aj zo skutkového hľadiska vnútroštátnych výrobkov, ako aj výrobkov pochádzajúcich z iných členských štátov.

- 23 Tieto isté členské štáty však na druhej strane zdôrazňujú, že výnimka z týchto pravidiel je nevyhnutná v prípade, že sa preukáže, že reštriktívne vnútroštátne ustanovenia zakazujú jednoducho a výlučne použitie konkrétneho výrobku alebo umožňujú len jeho okrajové použitie, čím obmedzujú jeho prístup na trh.
- 24 Podľa Dánskeho kráľovstva je dôležité konštatovať, že nie všetky vnútroštátne pravidlá, ktoré obmedzujú slobodu konania jednotlivca alebo podniku vo vzťahu ku konkrétnemu výrobku, sú zakázané. Čo sa týka kritéria, podľa ktorého vnútroštátny predpis nemôže brániť prístupu určitého výrobku na trh, tento členský štát sa domnieva, že je ťažké určiť, od akého okamihu možno obmedzenie použitia určitého výrobku považovať za natoľko obmedzujúce, že bráni uvedenému prístupu na trh. Domnieva sa, že prináleží vnútroštátnemu súdu, aby rozhodol, do akej miery osoba, ktorá napáda takýto predpis, preukázala, že prístup na trh bol obmedzený jeho uplatnením.
- 25 Spolková republika Nemecko sa domnieva, že spôsoby použitia určitého výrobku predstavujú náprotivok spôsobov predaja v tom zmysle, že množstvo týchto spôsobov použitia možno vnímať ako spôsoby predaja a naopak. Podľa tohto členského štátu zásady vyplývajúce z rozsudku Keck a Mithouard, už citovaného, by sa mali rovnakým spôsobom uplatniť aj na právne úpravy týkajúce sa spôsobov použitia určitého výrobku, pokiaľ tieto úpravy nie sú diskriminačné, zaručujú rovnosť príležitostí vzhľadom na hospodársku súťaž medzi výrobkami vyrobenými v členskom štáte, ktorý upravil takéto spôsoby použitia, a výrobkami pochádzajúcimi z iných členských štátov a úplne alebo skoro úplne nebránia prístupu týchto výrobkov na trh uvedeného členského štátu.
- 26 Helénska republika tvrdí, že používanie výrobku nemôže samo osebe brániť obchodu v rámci Spoločenstva. Ak je však toto použitie relevantnou súčasťou uvedenia tohto výrobku do obehu, čo je otázkou, ktorú je potrebné preskúmať v jednotlivých prípadoch, prekážka jeho použitia by spadala do pôsobnosti článku 28 ES.

- 27 Francúzska republika sa domnieva, že vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa spôsobov použitia určitého výrobku a tie ustanovenia, ktoré sa týkajú spôsobov predaja tohto výrobku, sú porovnateľné, čo sa týka povahy a intenzity ich vplyvu na obchod vo vnútri Spoločenstva, keďže tieto spôsoby v zásade vyvolávajú svoje účinky až po dovoze tohto výrobku, a to prostredníctvom spotrebiteľa. Na tieto dva druhy ustanovení je teda potrebné uplatňovať rovnaké kritériá.
- 28 Hoci Cyperská republika má rovnaké výhrady ako tie, ktoré vyjadrili ostatné členské štáty a ktoré sa týkajú zavedenia nového výlučne hospodárskeho kritéria, tvrdí, že ak sa judikatúra vyplývajúca z už citovaného rozsudku Keck a Mithouard, nerozšíri na opatrenia, ktoré upravujú použitie výrobku, akékoľvek opatrenie týkajúce sa použitia bude možné považovať za zákaz v zmysle pravidla uvedeného v už citovanom rozsudku Dassonville. Podľa tohto členského štátu by sa mala analýza Súdneho dvora zamerať na otázku, či dotknutým opatrením možno úplne alebo čiastočne zakázať prístup tovaru na vnútroštátny trh.
- 29 Švédske kráľovstvo sa domnieva, že vnútroštátne opatrenie, ktoré zakazuje určitú formu použitia výrobku, spadá do pôsobnosti článku 28 ES len vtedy, ak je zavedené takým spôsobom, že v praxi bráni prístupu tohto výrobku na trh.
- 30 Holandské kráľovstvo tvrdí, že úvodné preskúmanie vnútroštátnych opatrení sa musí uskutočniť s ohľadom na to, či jeho dopad na voľný pohyb tovaru nie je príliš neistý a príliš nepriamy. Inými slovami, je potrebné klásť si otázku, či existuje príčinná súvislosť medzi týmito opatreniami a vplyvom na obchod vo vnútri Spoločenstva. Veľký počet predpisov v oblasti použitia výrobku by mohol mať prospech z tohto prvého kritéria, ktoré by bolo filtrom umožňujúcim týmto predpisom vymaniť sa z pôsobnosti článku 28 ES.

31 Čo sa týka rozšírenia judikatúry potvrdenej už citovaným rozsudkom Keck a Mithouard na spôsoby použitia určitého výrobku, uvedený členský štát uvádza tvrdenia v prospech a proti takémuto rozšíreniu. Podľa prvej skupiny týchto tvrdení by uvedený prístup umožnil najskôr vyňať z pôsobnosti článku 28 ES určitú skupinu predpisov týkajúcich sa ochrany záujmov, ktoré nie sú hospodárskej povahy. Takýto prístup by bol ďalej pokračovaním predchádzajúcej judikatúry Súdneho dvora a umožnil by vnútroštátnemu súdu pristúpiť k primerane abstraktnému uplatneniu, ktoré by zvýšilo právnu istotu a uprednostnilo koherentnosť judikatúry. Nakoniec by tento prístup bránil zneužívajúcemu uplatneniu výnimky, ktorú tvorí judikatúra vychádzajúca z uvedeného rozsudku Keck a Mithouard, v prípade predpisov, ktoré vedú k zákazu použitia určitého výrobku alebo k jeho výlučne okrajovému povoleniu.

32 Čo sa týka tvrdení svedčiacich proti rozšíreniu uvedenej judikatúry na spôsoby použitia určitého výrobku, tento istý členský štát sa najskôr domnieva, že je ťažké jasne vymedziť kategóriu spôsobov použitia určitého výrobku. Ďalej sa domnieva, že nová kategória výnimiek by mohla zmišať vnútroštátny súd, pretože v závislosti od kategórie, do ktorej patrí dotknuté ustanovenie, sa uplatňujú rôzne kritériá. Nakoniec Holandské kráľovstvo tvrdí, že stále existujú výnimky medzi spôsobmi použitia určitého výrobku, konkrétne ide o prípady, v ktorých určité opatrenie spĺňa kritéria výnimky, hoci by mohlo mať vážny dopad na obchod medzi členskými štátmi.

Úvodné pripomienky

33 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry každá obchodnoprávna úprava členských štátov, ktorá môže priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne brániť obchodu v rámci Spoločenstva, sa má považovať za opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia v zmysle článku 28 ES (pozri najmä rozsudok Dassonville, už citovaný, bod 5).

- 34 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že článok 28 ES odzrkadľuje povinnosť dodržiavať zásady zákazu diskriminácie a vzájomného uznávania výrobkov legálne vyrobených a uvádzaných na trh v iných členských štátoch, ako aj povinnosť zaručiť výrobkom Spoločenstva voľný prístup na vnútroštátne trhy (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. júla 1983, Sandoz, 174/82, Zb. s. 2445, bod 26; z 20. februára 1979, Rewe-Zentral, nazývaný „Cassis de Dijon“, 120/78, Zb. s. 649, body 6, 14 a 15, ako aj Keck a Mithouard, už citovaný, body 16 a 17).
- 35 Preto sú opatrenia s rovnakým účinkom prekážkami voľného pohybu tovaru vyplývajúcimi pri neexistencii harmonizácie právnych poriadkov z uplatnenia na tovary s pôvodom v iných členských štátoch, kde sú tieto tovary zákonne vyrábané alebo uvádzané na trh, z pravidiel týkajúcich sa podmienok, ktorým musia zodpovedať tieto tovary, aj keď sú tieto pravidlá nerozdielne uplatniteľné na všetky tovary (pozri v tomto zmysle rozsudky Cassis de Dijon, už citovaný, body 6, 14 a 15; z 26. júna 1997, Familiapress, C-368/95, Zb. s. I-3689, bod 8, ako aj z 11. decembra 2003, Deutscher Apothekerverband, C-322/01, Zb. s. I-14887, bod 67).
- 36 Naopak vnútroštátne ustanovenia obmedzujúce alebo zakazujúce určité spôsoby predaja nie sú spôsobilé priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne narušiť obchod medzi členskými štátmi v zmysle judikatúry vyplývajúcej z už citovaného rozsudku Dassonville, ak sa tieto ustanovenia na jednej strane týkajú všetkých dotknutých subjektov vykonávajúcich svoju činnosť na vnútroštátnom území a na druhej strane sa rovnakým spôsobom týkajú z právneho aj zo skutkového hľadiska predaja domácich výrobkov, ako aj výrobkov pochádzajúcich z iných členských štátov. Ak sú totiž tieto podmienky splnené, uplatnenie právnych úprav tohto typu na predaj výrobkov pochádzajúcich z iného členského štátu a splňajúcich pravidlá stanovené týmto štátom nesmie byť takej povahy, aby zabraňovalo ich prístupu na trh alebo aby tento prístup sťažovalo viac ako prístup domácich výrobkov (pozri rozsudok Keck a Mithouard, už citovaný, body 16 a 17).
- 37 V dôsledku toho sa za opatrenia s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu v zmysle článku 28 ES musia považovať také opatrenia prijaté členským štátom, ktorých cieľom alebo účinkom je menej výhodné zaobchádzanie s výrobkami pochádzajúcimi z iných členských štátov, ako aj opatrenia uvedené v bode 35 tohto

rozsudku. Pod tento istý pojem patrí tiež akékoľvek iné opatrenie, ktoré bráni prístupu na trh určitého členského štátu výrobkom s pôvodom v iných členských štátoch.

O vytýkanom nesplnení povinnosti

- 38 Práve v duchu zásad pripomenutých v predchádzajúcich bodoch treba skúmať výhrady predložené Komisiou proti dotknutej talianskej právnej úprave.

Argumentácia účastníkov konania

- 39 Na podporu svojej žaloby Komisia uvádza, že zákaz obsiahnutý v článku 56 zákona o cestnej premávke bráni použitiu prípojného vozidla legálne vyrobeného a uvádzaného na trh v členských štátoch, ktoré takýto zákaz nestanovujú, a tiež bráni jeho dovozu do Talianska a jeho predaju v Taliansku.
- 40 Uvedený zákaz preto podľa Komisie predstavuje prekážku dovozu v zmysle článku 28 ES a možno ho považovať za zlučiteľný so zmluvou ES, len ak je odôvodnený podľa článku 30 ES alebo naliehavým dôvodom verejného záujmu. Talianska republika však v rámci konania pred podaním žaloby neuviedla žiadne odôvodnenie ani naliehavý

dôvod všeobecného záujmu. Naopak, tento členský štát pripustil existenciu uvedeného zákazu a prekážky dovozu, ktorá z neho vyplývala, a zaviazal sa ho odstrániť.

- 41 Talianska republika zdôrazňuje, čo sa týka údajnej prekážky dovozu, že porušenie, ktoré sa jej vytýka, sa týka zákazu ťahať motorkami zapísanými v Taliansku prípojné vozidlo, a nie odmietnutia zápisu takéhoto vozidla alebo prípojného vozidla vyrobeného v inom členskom štáte a určeného na uvedenie na trh na talianskom území. Domnieva sa, že Komisia si zamieňa zákonné podmienky používania vozidla osobitne homologovaného v inom členskom štáte alebo treťom štáte na talianskom území s uvádzaním tohto vozidla na trh v Taliansku.
- 42 Tento členský štát tvrdí, že záver Komisie sa zakladá na nesprávnom predpoklade. Článok 56 zákona o cestnej premávke predstavuje spôsob výkonu právomoci uplatniť si výnimku, ktorá je výslovne priznaná členským štátom v šiestom odôvodnení smernice 93/93. Až kým na úrovni Spoločenstva nedôjde k harmonizácii technických predpisov v oblasti homologizácie prípojných vozidiel, ako aj právnej úpravy týkajúcej sa zápisu a použitia týchto vozidiel na cestách, vzájomné uznávanie týchto prípojných vozidiel ostáva v diskrečnej právomoci členských štátov.
- 43 Komisia vo svojej replike tvrdí, že odôvodnenia smernice nie sú záväznej povahy a že cieľom ani účinkom šiesteho odôvodnenia smernice 93/93 nie je uznať za zlučiteľné s právom Spoločenstva také vnútroštátne ustanovenia ako článok 56 zákona o cestnej premávke. Uvedené odôvodnenie určuje pôsobnosť smernice 93/93, pričom z nej vylučuje právnu úpravu týkajúcu sa prípojných vozidiel pre dvojkoľesové vozidlá bez toho, aby uviedlo, či prípadný zákaz je alebo nie je zlučiteľný s predpismi Zmluvy. Pripomína tiež zásadu prednosti ustanovení Zmluvy pred sekundárnym právom, zásadu viackrát uznanú Súdnym dvorom.

- 44 Komisia poukazuje na to, že neexistencia harmonizovaných pravidiel nemôže v žiadnom prípade odôvodňovať porušenie základnej slobody zaručenej Zmluvou.
- 45 Talianska republika vo svojej duplike tvrdí, že vzhľadom na možnosti použitia motoriek a prípojných vozidiel, ktoré možno použiť samostatne, tieto výrobky nemožno považovať za predmet množstevných obmedzení dovozu v zmysle článku 28 ES.
- 46 Predmetný zákaz má navyše dopad len na výrobok ako taký, nezávisle od miesta jeho výroby alebo štátnej príslušnosti výrobcu, nie je teda ani prostriedkom na ochranu talianskych výrobkov, ani diskriminačnou právnou úpravou vo vzťahu k výrobkom vyrobeným v iných členských štátoch. V Taliansku nemožno žiadnu motorku homologovať na ťahanie prípojného vozidla a žiadne prípojné vozidlo nemožno homologovať na účely jeho ťahania motorkou. Keďže zákaz použitia týchto vozidiel a prípojných vozidiel spoločne má za následok, že talianske podniky nemajú žiaden záujem na výrobe motoriek vybavených zariadením umožňujúcim ťahať prípojné vozidlo ani na výrobe prípojných vozidiel určených výlučne na ťahanie motorkami, účinkom tohto zákazu je vylúčenie výrobkov s takýmito vlastnosťami z talianskeho trhu.
- 47 Talianska republika sa odvoláva na Dohovor o cestnej premávke uzavretý 8. novembra 1968 vo Viedni, ktorý vo svojej prílohe I bod 3 písm. a) stanovuje, že „strany dohovoru môžu odmietnuť v rámci medzinárodnej premávky na svojom území nasledujúce súpravy vozidiel v prípade, že ich vnútroštátna právna úprava zakazuje premávku týchto súprav: ... Motorky s prípojnými vozidlami“. Spresňuje však, že sa nedovoľavala tejto možnosti a že motorky, ktoré sú zapísané v iných členských štátoch, môžu ťahať prípojné vozidlo na talianskom území v prípade, že sa považujú za vozidlá medzinárodnej premávky v zmysle uvedeného dohovoru.

48 Talianska republika taktiež dáva dôraz na dvanáste odôvodnenie smernice 97/24, ktoré má v podstate ten istý obsah ako šieste odôvodnenie smernice 93/93. Zdôrazňuje, že výhrada priznaná členským štátom v týchto odôvodneniach zodpovedá skutočnosti, že vzhľadom na rôzne reliéfy jednotlivých štátnych území sú technické vlastnosti vozidiel dôležité z hľadiska bezpečnosti premávky. Podľa tohto členského štátu v prípade neexistencie homologizačných noriem týkajúcich sa týchto dvoch výrobkov používaných spoločne (ťahajúceho vozidla a prípojného vozidla) nie sú splnené požadované bezpečnostné podmienky prevádzky.

Posúdenie Súdnym dvorom

49 Na účely posúdenia dôvodnosti výhrady Komisie je potrebné spresniť, že hoci sa článok 56 zákona o cestnej premávke týka zákazu používania na talianskom území motorky súčasne s prípojným vozidlom, je potrebné preskúmať toto vnútroštátne ustanovenie najmä z hľadiska obmedzenia, ktoré môže predstavovať pre voľný pohyb prípojných vozidiel. Ak sa totiž aj nespochybnuje, že motorky sa môžu ľahko používať aj bez prípojného vozidla, pravdou ostáva, že užitočnosť prípojného vozidla je bez motorového vozidla, ktoré by ho mohlo ťahať, len nepatrná.

50 Je nesporné, že článok 56 zákona o cestnej premávke sa uplatňuje bez rozlišovania na základe pôvodu prípojného vozidla.

51 Komisia nespresnila, či sa jej žaloba týka výlučne prípojných vozidiel, ktoré sú osobitne vytvorené pre motorky, alebo či sa týka tiež akéhokoľvek druhu prípojných vozidiel. Pri posúdení údajného nesplnenia povinnosti je preto potrebné rozlišovať medzi týmito dvoma druhmi prípojných vozidiel.

- 52 Čo sa týka po prvé prípojných vozidiel, ktoré nie sú osobitne vytvorené pre motorky, ale sú určené na pripojenie za automobily alebo iné vozidlá, je potrebné konštatovať, že Komisia nepreukázala, že zákaz stanovený v článku 56 zákona o cestnej premávke bráni prístupu tohto druhu prípojných vozidiel na trh.
- 53 Žaloba Komisie sa teda musí zamietnuť v rozsahu, v ktorom sa týka prípojných vozidiel, ktoré nie sú osobitne vytvorené na pripojenie za motorky a ktoré sa legálne vyrábajú a uvádzajú na trh v iných členských štátoch ako Talianska republika.
- 54 Po druhé treba preskúmať Komisiou namietané nesplnenie povinnosti vzhľadom na prípojné vozidlá, ktoré sú osobitne vytvorené na pripojenie za motorky a ktoré sa legálne vyrábajú a uvádzajú na trh v iných členských štátoch ako Talianska republika.
- 55 Vo svojej odpovedi na písomnú otázku položenú Súdny dvorom Komisia uvádza bez toho, aby jej v tomto bode Talianska republika odporovala, že v prípade prípojných vozidiel osobitne vytvorených pre motorky sú možnosti použitia týchto vozidiel inak ako s motorkami zanedbateľné. Domnieva sa, že hoci nie je vylúčené, že za určitých okolností ich možno pripojiť k iným vozidlám, najmä k automobilom, takéto použitie nie je vhodné a ostáva prinajmenšom bezvýznamné, respektíve hypotetické.
- 56 V tomto ohľade je potrebné konštatovať, že zákaz použitia výrobku na území členského štátu má značný vplyv na správanie spotrebiteľov, ktoré zas ovplyvňuje prístup tohto výrobku na trh tohto členského štátu.

- 57 Spotrebiteľia tým, že vedia, že majú zakázané používať svoje motorky s prípojným vozidlom pre ne osobitne vytvoreným, totiž nemajú prakticky nijaký záujem na kúpe takéhoto prípojného vozidla (pozri analogicky v súvislosti so zákazom lepiť farebné fólie na čelné sklo automobilov rozsudok z 10. apríla 2008, Komisia/Portugalsko, C-265/06, Zb. s. I-2245, bod 33). Článok 56 zákona o cestnej premávke teda bráni tomu, aby na relevantnom trhu existoval dopyt po takýchto prípojných vozidlách, čím bráni ich dovozu.
- 58 Z toho vyplýva, že zákaz obsiahnutý v článku 56 zákona o cestnej premávke v rozsahu, v ktorom má za následok bránenie prístupu prípojných vozidiel osobitne vytvorených pre motorky na taliansky trh, ktoré sa legálne vyrábajú a uvádzajú na trh v iných členských štátoch ako Talianska republika, je opatrením s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu zakázané článkom 28 ES, ibaže by mohol byť objektívne odôvodnený.
- 59 Takýto zákaz možno odôvodniť niektorým z naliehavých dôvodov všeobecného záujmu vymenovaných v článku 30 ES alebo imperatívnymi požiadavkami (pozri najmä rozsudok z 19. júna 2003, Komisia/Taliansko, C-420/01, Zb. s. I-6445, bod 29, a z 5. februára 2004, Komisia/Taliansko, C-270/02, Zb. s. I-1559, bod 21). V jednom či druhom prípade musí vnútroštátne opatrenie zaručovať dosiahnutie sledovaného cieľa a neísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie (rozsudky z 15. marca 2007, Komisia/Fínsko, C-54/05, Zb. s. I-2473, bod 38, a z 20. septembra 2007, Komisia/Holandsko, C-297/05, Zb. s. I-7467, bod 75).
- 60 V prejednávanej veci sa odôvodnenie uvedené Talianskou republikou týka nevyhnutnosti zaručiť bezpečnosť cestnej premávky, čo podľa judikatúry predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu spôsobilý odôvodniť prekážku voľného pohybu tovaru (pozri najmä rozsudky z 5. októbra 1994, van Schaik, C-55/93, Zb. s. I-4837, bod 19; z 12. októbra 2000, Snellers, C-314/98, Zb. s. I-8633, bod 55; rozsudky Komisia/Fínsko,

už citovaný, bod 40; Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 77; Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 38, a rozsudok z 5. júna 2008, Komisia/Poľsko, C-170/07, bod 49).

- ⁶¹ V prípade neexistencie ustanovení úplnej harmonizácie na úrovni Spoločenstva prináleží členským štátom, aby rozhodli o úrovni, na ktorej zamýšľajú zaručiť bezpečnosť cestnej premávky na svojom území, pričom zohľadnia požiadavky voľného pohybu tovaru vo vnútri Európskeho spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. marca 1984, Komisia/Taliansko, 50/83, Zb. s. 1633, bod 12, a analogicky z 13. júla 1994, Komisia/Nemecko, C-131/93, Zb. s. I-3303, bod 16).
- ⁶² Podľa rovnako ustálenej judikatúry prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom, aby preukázali, že ich právna úprava spĺňa kritériá pripomenuté v bode 59 tohto rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudky Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 76; Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 39, a rozsudok z 24. apríla 2008, Komisia/Luxembursko, C-286/07, bod 37).
- ⁶³ Na jednej strane, čo sa týka primeranosti zákazu uvedeného v článku 56 zákona o cestnej premávke, Talianska republika tvrdí, že zaviedla toto opatrenie z dôvodu, že ani na úrovni Spoločenstva, ani na vnútroštátnej úrovni neexistujú homologizačné predpisy, ktoré by zaručovali bezpečnosť použitia motorky s prípojným vozidlom. V prípade neexistencie takéhoto zákazu by použitie súpravy zloženej z motorky a prípojného vozidla v premávke mohlo byť nebezpečné pre vodiča tohto vozidla, ako aj pre iné vozidlá v premávke, pretože by malo vplyv na stabilitu tejto súpravy, ako aj na jej brzdenie.

64 V tomto ohľade sa musí konštatovať, že uvedený zákaz je vhodný na účely dosiahnutia cieľa spočívajúceho v zaručení bezpečnosti cestnej premávky.

65 Na druhej strane, čo sa týka posúdenia nevyhnutnosti uvedeného zákazu, je potrebné zohľadniť skutočnosť, že podľa judikatúry Súdneho dvora z oblasti bezpečnosti cestnej premávky pripomenutej v bode 61 tohto rozsudku môže členský štát rozhodnúť o úrovni, na akej zamýšľa zaručiť uvedenú bezpečnosť, a spôsobe, ktorým sa má táto úroveň dosiahnuť. Keďže táto úroveň sa môže v prípade jednotlivých členských štátov líšiť, je potrebné priznať členským štátom určitú mieru voľnej úvahy, v dôsledku čoho to, že členský štát stanoví menej prísne predpisy, ako sú predpisy stanovené iným členským štátom, nemôže znamenať, že prísnejšie predpisy sú neprimerané (pozri analogicky rozsudky z 13. júla 2004, Komisia/Francúzsko, C-262/02, Zb. s. I-6569, bod 37, a z 11. septembra 2008, Komisia/Nemecko, C-141/07, Zb. s. I-6935, bod 51).

66 Talianska republika v prejednávanej veci bez toho, aby jej Komisia v tomto bode odporovala, tvrdí, že použitie súpravy zloženej z motorky a prípojného vozidla v premávke predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť cestnej premávky. Hoci je pravda, že členskému štátu odvolávajúcemu sa na imperatívnu požiadavku s cieľom odôvodniť prekážku voľného pohybu tovaru prislúcha preukázať, že jeho právna úprava je primeraná a nevyhnutná na účely dosiahnutia sledovaného cieľa, toto dôkazné bremeno nemôže viesť k tomu, aby sa od tohto členského štátu žiadalo, aby pozitívne preukázal, že žiadne iné mysliteľné opatrenie neumožňuje dosiahnuť uvedený cieľ za tých istých podmienok (pozri analogicky rozsudok z 23. októbra 1997, Komisia/Holandsko, C-157/94, Zb. s. I-5699, bod 58).

67 Ak totiž na jednej strane nie je v prejednávanej veci vylúčené, že by iné opatrenia ako zákaz stanovený v článku 56 zákona o cestnej premávke, akými sú napríklad opatrenia uvedené v bode 170 návrhov generálneho advokáta, mohli zaručiť určitú úroveň bezpečnosti cestnej premávky v prípade použitia súpravy zloženej z motorky a prípojného vozidla, pravdou tiež ostáva, že členským štátom nemožno odopierať možnosť dosiahnuť taký cieľ, akým je bezpečnosť cestnej premávky, zavedením

všeobecných a jednoduchých predpisov, ktoré vodiči ľahko pochopia a ľahko ich budú uplatňovať, a príslušné orgány ich budú ľahko spravovať a kontrolovať.

- 68 Na druhej strane treba konštatovať, že ani znenie medzinárodného dohovoru o cestnej premávke, ani odôvodnenia smernice 93/93 a 97/24, na ktoré sa Talianska republika odvolávala, nedovoľujú predpokladať, že bezpečnosť cestnej premávky by mohla byť zaručená na rovnakej úrovni, ako zamýšľala Talianska republika, prostredníctvom čiastočného zákazu použitia dotknutej súpravy v premávke alebo na základe povolenia premávky, ktoré by podliehalo dodržaniu určitých podmienok.
- 69 Vzhľadom na tieto skutočnosti treba konštatovať, že zákaz ťahať motorkami prípojné vozidlo pre ne osobitne vytvorené, legálne vyrábané a uvádzané na trh v iných členských štátoch ako Talianska republika, sa musí považovať za odôvodnený dôvodmi týkajúcimi sa ochrany bezpečnosti cestnej premávky.
- 70 Preto je potrebné žalobu Komisie zamietnuť.

O trovách

- 71 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Talianska republika navrhla zaviazat Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Komisia Európskych spoločností je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy